

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Fél évre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy órára . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.
 Alap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) barmenive küldendő.
Előfizethető helyben:
 Telegdi K. Lejcs könyvkereskedésében
 és a kiadóhivatalban (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy másod perit sorért 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű s többzori hirdetések alk-
 szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg
 díj minden külön bejelölésért 50 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónag sora 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden perit sora
 50 krajczár.

Hirdetések felvételnek a szerkesztőség
 ben és kiadóhivatalban (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)
 Kéziratok nem adóznak vissza.

Fölhívás előfizetésre!

A „DEBRECZEN“ 25-ik évfolyamának második negyedére, mely április hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s tisztelettel kérjük előfizetőinket előfizetéseik megújítására, valamint mindazokat, kik hátralékban vannak, hátralékaik kiegyenlítésére.

Lapunk programját s irányát fejtegetnünk szükségtelen. Az a negyedszázad, mely a „Debreczen“ háta mögött áll, ékebben és ajánlóbban beszél minden frázisnál és nagyhangú igéreteknél!

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:

Egy évre 10 frt
Fél évre 05 frt
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy órára 1 frt.

Vidéki t. előfizetőinket arra kérjük, hogy netaláni tévedések elkerülése végett előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni:

A »Debreczen« kiadóhivatalának, Debreczen.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Az ezredik év.

Motto: »Minő jellemző vonása a kornak, hogy az ami nélküli csak lakosok vannak, de nemzet nincs, ép az ezredéves Magyarország gonyoltatik ábrándnak.«
Kossuth.

A hazát sokféleképen lehet szeretni. Legrosszabbul szeretjük akkor, ha agyon-szeretjük. S ma már ott vagyunk, hogy fiainak lángoló szeretetétől Magyarország alig piheg. Még egy pár roham a dühös szeretetből s az ezeréves jó édes anyának nem kell többé sem osztrák balkéz, sem muszka teli alp, sem a nemzetiségek testvéri agyaruk, hogy fölhantolva legyen a sir, mely fölött Pannóniáról regél a történelem.

Az ország ezredéves fenállását akarjuk megünnepelni.

Helyes.
 Tehetjük kétféle módon.
 Tehetjük sippal, dobbal, trombitával. Ennek is van értelme. És tehetjük széken, külsőleg, családian, annál gazdagabban. Ennek még több az értelme.

De jönnek az országot dühösen szerető gyermekek, a kik azt mondják, hogy van még egy harmadik mód is: soh' se halunk meg! Aminak van, meg a mink nincs is, menjen mind a dárídóra, csak a juss, az maradjon meg!

Szerencsétlen svihákok! Csak azért nem mondó: szélhámosok, mert igazán szeretetből követik el a legnagyobb bünt, a haza romlását.

Végzett földesurak már vannak ezer számmal. Ha a svihákok maradnak a felszínen, végzett hontalanok leszünk mindannyian.

Ugyan minek képzelik ezt az egykor Kánaánnak kikiáltott, jelenleg husában tatongó sebbel, csontjaiban őrlő szíval megtámadott országot?

Egy chinai birodalomnak is nagy volna az az apparatus, melylyel kormányoztatunk. Természetesen rosszul, mert jól kormányozni nem lehet ott, a hol majdnem mindenki kormányoz.

Földmivelő, kázi ur, kereskedő és iparos sirva nézi, hogy keserves munkájának gyümölcse javarészen a közteherviselés címén úszik el. De a hivatalnok is sirva nézi, hogy sok az eszkimó, de kicsiny a falat.

Gonosz, aki nem ismeri be, hogy szegények vagyunk s hogy az ország polgárainak vagyoni erejük folyton hanyatlak.

De mintha csak minket is követne az átok, mint követi azokat, kik annál örültebbül költenek, annál pazarabb módon vesztegetik vagyonukat: minél közelebb jutnak a vég kezdetéhez!

A lelkiismeretlenül távollevő képviselők számára ott épül a husz milliós palota. E rengeteg pénzen összes elemi iskoláinkat jó karba hozhattuk volna. Vagy kevesen vagyunk? Ahány vérünk van idegenben, azt mind e hazában jól elhelyezhettük volna. Vagy iparunk, gyáraink messze elmaradnak a külföldiektől? Husz millió husz évvel vitt volna miniket előbbre.

Embernek, tehetségnek, milliók közül egynek, betölthető legfőbb vágya a miniszteri szék. Jellemnek, bizalomnak legméltóbb ritka jutalma az országgyűlési képviselőség. És a dus fizetés után szemetszuró nyugdíj jár a hatalmas, nagyméltóságú, egészséges, munkaképes miniszternek. És a jellem, a bizalom jutalma pénzre váltatik fel az országgyűlési képviselőnél. A választó polgár elveszti választóképességét, mert képtelen a terhek viselésére.

Megváltották a regélét úgy, hogy a tulajdonos megkárosításával az államteremtő csinált. Elenyészett a deficit. A következés az lett volna, hogy enyhítsünk a nép adóterhén. Holott a következés az, hogy az adóterher maradjon, de jól javadalmazott állások még jobban javadalmaztatnak. És a következés az, hogy a nagy apparátust megnagyobbítjuk, a közgazgatás államosításával költségvetésünk kiadási rovata, az apparátus nagyobbítása s rang- vagy díjaztályba állítása miatt, beláthatatlan milliókkal szaporodni fog.

De hát közeledik az ezredik év. Azt meg kell ünnepelni.

Okos emberek, mint Ugron Gábor a képviselőházban, Prónay Dezső a főrendiházban, javaslatba hozzák, hogy költünk az ezredéves ünnepre mennél több haszonnal mennél kevesebbet. — Amely nemzeti intézményeink gyöngék, azokat erősítsük; amelyek hiányoznak pótoljuk: jusson a megzavazandó összegből nevelésügynek, iparnak, kereskedelemnek, a közegészségnek, jusson az árváknak, a szegényeknek.

És Ugron Gábort kinevetik, Prónay Dezsőt kigunyolják. Lent világraszóló heretyutyut, fent a király előtt ünnepélyes hasraborulást szorgalmaznak. Igazi svihákéria!

Kell nekik világkiállítás, vagy akár csak országos kiállítás és kell bizantizmus Potemkin falvak. Fényre, pompára ipar és művészet cím alatt, — fényre, pompára hódolat jelül kidobni milliókat s hagyni ipart és művészetet továbbra is a maga nyomorúságában, hagyni igaz hódolatunkat Bécs hamis sugaraitól fűrészelve: valóban méltó megünneplése a honalkotás ezredik évének!

Timkó József.

BELFÖLD.

Eötvös Károly turini útja használatát szenvedett. Ugy volt, hogy Eötvös a busvételi ünnepek alatt tiszteleg Kossuthnál, a kit még nem látott. Minthogy azonban a függetlenségi párt a honvédelmi tárczánál nagyobb vitát akar provokálni s a vitában maga Eötvös is részt akar venni: utazását elhalasztotta a költségvetés tárgyalása utáni időre.

A király az őszi hadgyakorlatokon. Az őszi hadgyakorlatokon, melyek Vas megyében lesznek, a király Közegen a kato-

nai realiskolában lakik. Ott lesznek a znaimi, iglauri, brünni, trencsényi, komáromi, brucki, bécsi, stockeraui, szombathelyi gyalog és huszár ezredek és a megfelelő útegek.

A fumei horvát gimnázium. Most már bevezették, hogy a fumei horvát gimnáziumot áthelyezik. Susák, Zengg és Ogulin városok versenyeznek egymással, hogy a gimnáziumot megkapják.

KÜLFÖLD.

Zsidóüldözés Oroszországban. Zabrucze orosz községben vad vérengzés történt. Abrahamovics és Rybniczky zsidó családokat a parasztok megtámadták, a házaikba betörték és 12 személyt meggyilkoltak, aztán az épületeket felgyújtották.

Az új bécsi angol nagykövét. Bécsi angol nagykövét Sir Monson Edmund John-t nevezték ki. Az új angol nagykövét még nincs hatvan éves, de csaknem 35 év óta áll diplomáciai szolgálatban. Fia Lord Monson-nak és 1834-ben született.

Háromszáz méteres kérvény. A Homerule ellen irányuló s Londonderrynek 200,000 női lakosa által aláírt kérvényt pár nap előtt küldték Londonba. Az okmány csaknem 300 méter hosszú. Lady Londonderry a londoni lordmayor nejehez táviratban azt a kérelmet intézte, hogy e kérvény-óriást a bill olvasásának második napján, saját hintójában expedálja Westminsterbe s Derry képviselőjének adja át, hogy az a képviselőház kérvényi asztalára letegye.

Irányi Dániel gyermekkorából.

Bármily terjedelmesen foglalkoztak is a napi lapok e magasztos erkölcsű férfi jellemzésével, munkájuk még sem volt teljes, mert ifjúságát, gyermekkorát nem ismerték. Természetes következése ez elzárkózott magánéletének s a közelet terén oly hidegen komoly magatartásának. Így nemcsak azok, kik Irányi Dánielt csupán névleg vagy működéséről ismerték, de azok is, kik vele sűrűn érintkeztek, csak mint megállapodott ferfit figyelhettek meg.

Nagyságának bölcsőjét s fejlődését homály fedi. Pedig senki sem születik elvekkkel, legfeljebb csak azzal a képességgel, hogy azokat magába fölvehesse. Így ő is önéreje által küzdött fel magát s már gyermekkorában emelkedett a köznapi fölé az által, hogy önmagában akaraterőt tudott teremteni. Jellemének alapvonásai gyermekkoráig nyulnak vissza.

Azt hiszem, kötelességet teljesítek, midőn Toporczon töltött gyermekkorából egyes epizódokat beszélek el. Ő maga, ki kevés jó ösmérsével, barátjával volt közlekeny, önmagáról csak nagy ritkán beszélt (s azt is csak szűk rokonai körben, nagy unszólásra). Van azonban gyűjteményemben néhány adoma, mit saját magától hallottam. Gyermekkoráról azonban édes atyámtól (ki a megboldogult Irányi Dániel bátyja volt) hallottam legelőbbet. A mit adomaszerű igaz elbeszéléseiből emlékezetemben megtartottam, leírom, mert tudom, hogy lesznek olyanok, kiket ez érdekelné fog s mert ifjúkri fejlődésére egyik-másik apróság fényt is vet.

Kezdem a leglényegtelenebbel.

»Mintha csak az imént történt volna, oly elevenen emlékszem arra, — beszélte egy ebéd után a boldogult maga — édes anyánk székényében valami után kotorászva megmutatta kis ingemet s fejkötőmet. Mindnyájan bámultuk az apró ruhákat. Becsomagolás végett édes anyánk nekem adta át. Papírba gondosan begöngyölgettem, majd asztalhoz ülven, óriási német betűkkel pingáltam rá: »In diesem Hemd bin ich geboren.« — Oh be sokszor kinevettek engem e miatt.

Hatod feléves korában esett meg vele e gyermek-adoma s csak azért irtam le, mert kitűnik belőle, hogy már akkor tudott irni-olvasni. A bibliából tanította édes anyja olvasni s az írást is anyjának gondos vezetése mellett tanulta meg.

Vasárnaponként rendszeren eljárt az egész család a falu kis templomába. Dániel itt édes

atyjának predikációit oly feszült figyelemmel hallgatta, hogy vasárnap délután rendszerint a paplak előtt lévő nagy fa alatt elszónokolta a paraszt síhedereknek s az odacsődült német atyafiaknak.

Anyja s atyja ebresztette föl benne a vallásos érzületet, vallásosságának ez első sugára. Szónoki tehetségének első alapvonása tán szintén itt keresendő. Mint édes atyámtól hallottam, komolyság kísérte minden léptét már gyermekkorában is. Gondolkozásával, szellemes megjegyzéseivel nem egyszer bálmatra ragadta szülőit.

Atyját leakarta beszélni a tubakolásról. Vitakozott vele s nem engedte magát legyőzteni.

6-7 éves korában körülbelül ezeket mondta atyjának:

— Édes atyám! maga 3 köből burnótot használ el.

— Fiam, — intette atyja — gondold meg előbb, hogy mit beszélsz?

— Átgondoltam én azt teljesen. Hallgasson csak én reám. Egy köből elhasznál a kinnalgalással, hisz majd minden paraszt a maga tubakjától tüszszent; a második köből elszórják az ügyetlenek, midőn szelenczéből vesznek; a harmadik köből meg édes atyám fogyasztja el. Lassa, mért nem tesz úgy, mint én, megszagolom a napot s tüszszentet tőle, s németül fejezte be mondókáját: Die Sonne ist meint Schnupftaback. der Himmel meine Dose.

Bátyjaitól (Péter és István) teljesen elűtött, azok gyermekesinyjeiben sohasem vett részt, velők nem is dulakodott. De ha hugokat boszantották, érte még birakra is kész volt kiállani, bár még hűgánál is jóval gyengébb testalkatu volt.

Ételben-italban egyaránt mérsékletes. Bort ifjú korában nem ivott szivesen. Bátyjai ugyan is egy lakoma alkalmával kissé megtatták s attól a feje megfájult. E tettükért, bár öcsüsk volt, erősen meglecczette őket.

A következő érdekes s akaraterejére jellemző eset szintén édes atyámtól hallottam. Édes atyán öt évvel volt idősebb Dániel öcsésénél s 10 éves koráig otthon a falusi iskolában nevelkedett. 10 éves korában Eperjesre hozták a gimnáziumba. Az első s második gimnázialis osztályt elvégeztén, hazakerült s az alig 8 éves Dánielnek eldicsekedett, hogy-mi mindent tanulnak a gimnáziumban. Ettől fogva Dánielnek nem volt nyugta s addig zaklatta bátyját, míg ez legalább is az öt deklinációra meg nem tanította.

»Mire a vakáczióknak vége volt, édes atyánk kitűzte a terminust, a mikor Eperjesre megyünk — beszélte édes atyám. Az indulás előtt való napon Dani édes atyánk elé lépett s egész komolyan megkérte, vinné el őt is a gimnáziumba s ne járassa továbbra is a falusi iskolába, hol csak megbutul. Kérését persze elűtötte, hiszen még nem járta ki a négy elemet. Dani azonban nem engedett, s midőn feltett szándékát nem vitva ki szóval, kissé durczáskodott. Durczáskodásáért megbüntették. Ezután nyugodtan viselte ugyan magát, de megmondta egész nyíltan, hogy szándékával nem hagyott fel. Másnap a bucsuzásnál nem volt jelen, már kora reggel óta hiába keresték a háznál és a kertben, Dani sehol sem volt feltalálható.

»Elbűjt, még mindig durczáskodik.« — nyugtatta meg aggódó anyánkat édes atyám s felült a szekerre, melyen a döcözős uton Eperjes felé hajtottunk.

Négy óra hosszat rázott minket a kocsis Pétermezőig, rossz mezei utakon. Itt leszálltunk az utszéli korcsmába (dél volt már) megebédelni, míg a lovakat etették. Alig ülünk le az asztalhoz, kezénél fogva hozza a kocsis Danit, a ki kalapnélkül volt.

»Hát te hogy kerültél ide? — kérdé csodálkozva atyánk.

a duló elemmel szemben tehe-
dés bűntudatát a lángokat. — Őn-
tehetők, de egyszerre híre járt, a
példő emberek adták szájról-szájra
és vizünk, kiapadtak a kutaink,
sor — az általános veszedelem
kán a katolikusok közül megte-
hogy a saját kutyáikról le-
vödött, — hogy ne legyen a
vethetnek a — reformátusok a

mulató Debreczen. A munkás
tegnap, husvét másnapján tar-
telegny érdeklődés mellett zajlott
község volt jelen a dalestélyen,
levegőt ismét megmutatta, hogy
munkás jelzőre. Az énekszámok
dalokkal folytatók le s az előadott
daloktól lelkesen megtapsolta, meg-
közönség. A szabatos, biztos elő-
teremtő összejárat Friedmann
karnagy szakavatottsága mellett
A műsor legsikerültebb száma az
dialektus jellegű, a melyet az al-
mutattak be először s melynek szö-
völés k a Mihály, az egyet disz-
jejét pedig Friedmann József, az egy-
vára írta. Mind a szöveg, mind a zene,
vall. Nagy tetszést aratott továbbá
Bordaiak, melyet többször meg-
tek. A »Margit« fűrdő díszterme zsu-
ngelt dallamokkal közönséggel. Az
hadatlan jegyzője, Kurján Gyula és
Czech József alig győzték a be-
ket kiszolgáltatni. A tevékeny ren-
den Csapó Ferencz delegálti elnök
beszéd a közönség elhelyezéséről. A
szajlása után a fiatalok tanóra per-
ista kedvelt zenekarának zenéje mel-
lyeseket Schaf Janos táncztánító
s közel 120 pár tánczolta. A késő
órákban osztott szét a jelen volt
azon óhajjal, hogy a »Munkás Dal-
nival több ny sikerült dalestélyt ren-
(K. J.)

A szováti zavargásról, melyről
emlékeztünk részletes adatok bir-
tunkunk A zavargás abból eredt, hogy
ak a debreczeni per elvesztéséről,
re regében két alkalommal, most újra
s közösen a jegyző okojak
kalanul Mar vagy félve folyik —
kán tervszerű igazgatás következtében
hadian gyansítás. Több ízben fel is
a a fölöttes hatóság az intézkedésre,
intézkedés nem történt. Marcz. 27-én
felgyűlékezett a községhezához vagy
mber s az előjáróság tagjait — tisz-
ha, becsületben megöszült embereket,
Tóth Imre főbíró s Parti Bálint tör-
t — egyszerűen haza küldték. Ekkor
ky főszolgabíró kiment Szovátra, de
do mulva ismét hazament. Ott hagyott 3
rt, azok vannak hivatra a rendre fel-
A szegény, becsületes öreg jegyzőt a

Juhámmal együtt, úgy is szeretik egy-
A mit Bogár sejtett, be is következett,
szel a kis Viska az atyja holtsténél
ott, arva maradt szegény.
A temetés után Kemény oda lépett Vil-
és megösköltöte őt.
— A leányom vagy e peroztól fogva.
Julia karjaiba ölelte barátját.
— Testvérem vagy, kedves.
A szegény arva leány nem tudott szó-
tátni erre a nagy szeretetre, csak zo-
Julia mindent megtett, hogy Vilával fe-
se bánatát. A nőgyöngöség valamennyi
at ekövette, hogy bebizonyítsa Vilának,
pre szereti őt. Vilma boldognak érezte
egy ilyen nemes szív társaságában.
Együtt volt a két leány mindig, együtt
dóztak, együtt jártak be az erdőt,
semmi titkok nem volt egymás előtt.
Egy májusi reggel vendég kopogtatott be
juk. Szép barna fiatal ember, ki szintén
sz volt. A lányok első pillanatban, mikor
láták a delferfit, roppant zavartak, voltak,
az öreg Kemény jókedvűen kiáltott fel,
— Micsoda, hát ti nem is pattantok fel
kedves vendégünk fogadására.
A két leány oly ügyetlenül viselte ma-
hoz az öreg Kemény nem győzött ele-
szazagni rajtok.
A fiatal ember Tardi Balázs volt, kit az
n az erdeszt tanulmányozására küldött
Most éppen e vidéket tűzte ki tanulmánya
pán s természetesen első dolga volt K e-
nyel bejelentenie a terveit. Kemény pom-
kedélyű öreg ur volt, a régi fajtából, —
tek már kezdenek kihálni — mindjárt ott
a vendéget magánál, el sem is eresztet-
gy álló hétig.
(Folyt köv.)

folytonos inzultulás, de még inkább a felsőbb-
ségnek megmagyarázhatatlan közönyére annyira
elkeserítették, hogy az elég bizonytalan jövő da-
czára, le akar mondani. A zuglódnó nép azt a
bátorságot is vette magának, hogy négyülést
tartván, az eddig közszeretben állott ref. lel-
készt, ki az elkövetett törvénysértéseket nem
helyesen, a négyülés elé hivatta. A lelkész
természetesen nem jelelt meg. Ekkor kimond-
ták, hogy nem bocsátanak meg neki s aláír-
sokat gyűjtenek, hogy a lelkész eltávolítását
kérjék. De nemcsak az előjáróság és lelkész
ellen, hanem mindazok ellen zajonganak, kik
előlk nem tartanak s a józanabb elemet ha-
tározottan terrorizálták. Fel van mondva min-
den érdemmel szemben minden tisztelet. S
mindez lassanként fejlődött ide s mindez nem
történik, ha egy hónapig elzölt csak a leg-
parányibb erélyt is tanúsítja a felsőbbseg. Most
is csakhamar lecsendesülne a szováti nép, ha
figyelemre méltatnák s vizsgálat tárgyává tennék
a szováti állapotokat. Azoknak, kikre a nép
ok nélkül haragszik, nem tanácsos az utcára
kimenni, mert a büntetlenség által elkapatot-
tak sértő szavakkal izultálják. Most még egy
erélyes, azonnal elrendelt vizsgálat, rendet
tudna Szováton csinálni s megakadályozná az
esetleges nagyobb tulkapásokat. Fenti adata-
inkat, melyek teljesen hitelesek, ajánljuk Haj-
duvármegye alispánjának figyelmébe.

*** Az István-gőzmalom társulat**
munkásainak önképző és segélyező köre tegnap
tartotta meg évi rendes közgyűlését saját helyi-
ségében. Kronauer Gyula elnök meleg szavak-
kal üdvözölve a teljes számban megjelent
körtagokat, az ülést megnyitotta. A választ-
mány évi jelentésének felolvasása után követ-
kezett a számvizsgáló bizottság által megviz-
gált és rendben talált évi zárszámadások, va-
lamint a f. évi költségvetés előterjesztése. A
pénztár-számla szerint a kör mult évi be-
vétele: 6423 frt 62 kr, kiadása: 6198 frt 18
kr, készpénzmaradvány 225 frt 44 kr. A va-
gyon-mérleg a szabályszerű leírások után:
7093 frt 98 kr vagyonnal szemben 5835 frt
72 kr terhet tüntet ki, e szerint marad egyen-
leg mint tiszta vagyon: 1258 frt 26 kr. A f.
é. költségelőirányzat 750 frt bevétellel szemben,
ugyanannyi kiadásban lett megállapítva. Az
alapszabályok a választmány előterjesztése se-
rint módosították. Több rendbeli indítvány le-
tárgyalása után a közgyűlés közönséget szá-
vazott a választmány és tisztikarnak buzgó és
sikeres működéséért, és a felmentvényt a m.
évi számadásokat illetőleg úgy a pénztárnok-
nak, valamint a számvizsgáló bizottságnak
készenléte megadta. Az elnök indítványára köz-
önséget szavazott meg a közgyűlés az »Ist-
ván« gőzmalom társulat igazgatóságának a
kör erkölcsi és anyagi támogatásáért, és erről
nevezett igaz. jk. kivonatban értesíteni határozta.

Következett a tisztújítás. Az elnök ma-
ndátuma csak két év múlva jár le, ennél fogva
ő most nem jött választás alá. Alelnöknek
közfelkiáltással ismét: Cziffer Nándor, jegyző-
nek: Tóth János, pénztárnoknak: Szekeres
László, könyvtárnoknak: Kóbi György, s. könyv-
tárnoknak: Papp János, közigazdának: Karap
József választott. Választmányi tagokul: Pin-
czés Mihály, Engi Sándor, Nagy József, Csont-
os József, Spal Károly, K. Varga István, Kál-
máncz helyi Ferencz, Csíhi Mihály, Fodor Gá-
bor, Gacsárdi István, Barta István, Kraztmayer
István, Bozóky Mihály, Murray Gábor, Resz-
ler András, Mészáros Ferencz, Konecz Sándor,
Varga Péter, Jobbágy Gergely és Lehoczky
Lajos. Pótválasztmányi tagokul: Prognér Adolf,
Kovács Imre, Putz Antal, Kálmáncz Gábor
és Szabó József. Számvizsgálókul: Kálmán
Lőrincz, Fehér János és Kämmerer József vá-
lasztattak. — Végül az elnök tevékenységre és
kitalásra buzdítván a kör tagokat, az ülést
berekasztelte. (C.)

*** A kereskedelmi betegsegélyző-
egyesület** tegnap tartott közgyűlésének
tárgyat vála sz tások képezték. —
Megválasztották elnökül: Mayer Emil, alelnök-
ül: Stern Győző. Igazgatósági tagok lettek:
Zádor Lajos, Dr. Király Ferencz, Geréby Fül-
löp, Kovács Mihály, Erber Vilmos, Mayer Emil,
Vágó Andor, Kardos László, Molnár Ferencz,
Irsay Miklós, Pály István, Bészler Gyula,
Winkler Márton, Faller Gyula, Mocsary Lajos,
Jónás Mór, Biró József, Donogán István, Szabó
Miklós, Stern Győző, Lichtenstein József, Lei-
denfrost Armin, Györfly Aladár, Khon Lipót.
Póttagok lettek: Mayering Gyula, Borynász
József, Vámos Károly, Raics Gyula, Mayer Já-
nos, P. Nagy Árpád. — A felügyelő bizottság
a következőkből alakult meg: Bárdos Géza,
Lusztig Károly, P. Molnár László, Rhénes Ká-
roly, Bermann Zoltán, Erdélyi István. Póttá-
gok: Gyenes Lajos, Oszterhuber Rókus, Gin-
zery Sándor. A választott bíróság tagjaivá vá-
lasztattak: Berecz József, Platthy Zoltán, Ir-
say Gusztáv; póttagok Schrantz Aladár, Fritsch
Károly.

*** Egyházi nagy építkezések.** A
tegnap délelőtt tartott presbyteri közgyűlés leg-
fontosabb tárgyat az egyházi nagy építkezések
képezték. A nagy építkezések intézésével meg-
bizott bizottság javaslatot terjesztett elő e tárgy-
ban, melyet a következő határozatokkal fogad-
ott el a népes közgyűlés. A két lelkézi és
kántori lakás helyén a piac-utcai telken
emelni javasolt nagy bérház kérdése függőben
hagyatik addig, míg az annak előállítására el-
rendelt pályázat eredménye folytán biztos és
határozott tudomás szerezhető nem lesz arra
nézve, hogy ebben a nagybérházban mennyi és

mily terjedelmű boltok és lakrészek alakítottak;
mennyi várható mérsékelt számítás alap-
ján biztos bevételeit mennyibe kerül az összes
építkezés? Mindezek elérése céljából elrendel-
tetett a pályázatok kitűzése 500, 300 és 200
frtos pályatételekkel. Megkerestették a tek. tanács
az utca szabályozás vonalának kijelölésére,
illetőleg a beépítendő telep térképének köz-
lése iránt. Bizottság nevezett ki egyuttal
a részletes terveirés előkészítésére. A péter-
fia 357—48 sorszámú két telken Dicsőffy J.
lelkész azon indítványával szemben, — hogy
pusztán két lelkézi lakás, szabad udvarral
építtessék, a közgyűlés túlnyomó része nagy-
többséggel elfogadta a bizottságnak azt a ja-
vaslatát, hogy ezen a két telken egy emeletes
olyan épület állíttassék elő, a melyben a mai
igényeknek megfelelő 4 lakrész legyen. — El-
fogadta a közgyűlés a bizottságnak azt a ja-
vaslatát is, hogy a konsistorialisház telkének a
füvészkerthe nyíló részén, hol a hosszúsági és
szélességi két fal már beton alapra, mely fun-
damentummal van előállítva, oly épület állít-
tassék elő, mely kántori lakásul is használ-
ható lakrészt és az ev. ref. tanító testület ré-
szére gyűlékezési és tanácskozási helyet és
egy kisebb könyvtári szobát foglaljon ma-
gában.

*** Színház.** Ünnepe első napjával meg-
nyiták Thalia templomának kapu uja. Vasár-
nap este Rákosi Jenő »Magdolna« cz.
népies tragédiája került színe Tárno ki (Gi-
zella újonnan szerződött tag felleptével. Ez
este Szilágyi Berta nagy tetszés mellett, való-
ságos bravúrral játszotta a czimzseret. Hétfőn,
tegnap este a »Próbaházasság« adatott,
melyen Barts Aranka a szintársulat egyik
új énekesnője és K. Árpási Katica az új
komikáné mutatták be magukat. A két estén
bemutakozott újtagok közepes tehetségű, de hasz-
nálható tagoknak bizonyultak. Tárno ki Gizella
ügyes naiva, Barts Aranka, kit már tavalyról
ismer a debreczeni közönség, kellemes hang-
anyaggal rendelkezik, — s elég csinosan
játsszik, — a tegnapi előadás alkalmá-
val énekszámait többször megújrázták. K.
Árpási Katica is tetszett, hanem Locsa-
reknét nem felelteti velünk. A harmadik fel-
vonás alatt tüntetés volt újra a K o s s u t h
kuplé mellett, a szereplők újra dehonosztálták
a tüntetést. Ma a kiűzött műsor megváltoz-
tatásával újra a »Próbaházasság« kerül színe
nyegedszer. Holnap szerdán a »Szerelmi va-
rázsital« és »Varázs hegedű« operettek s azt
követőleg egy monológ adatnak elő. A szintár-
sulat előre láthatólag ápril végeig itt marad.
Mától kezdve 1/28 órákor kezdődnek az elő-
adások. (sz.)

Egy fénykép elölt.
Boltkirakatban az Öklös képe díszel mosolyogva,
Sokszorosítja a gép. Hány pozitura? Kacagó!
Szép, delli, csinos alak. Ki-ki tudja, nem érdeme néki!
Nó, gyerekkor arra szavaz: »szép szemre, ajka izé!
A komoly ember eltette megállva, kimondja, mit íté!
»Tetszeni vágyik ez ur; léha, hiú, gyerekes.«

*** A Gönczy-egyesület** központi bi-
zottságának t. tagjait f. hó 4-én (kedden) d.
u. 5 órákor az ipariskolai igazgató-irodában
tartandó gyűlésre van szerencsém meghívni.
Tárgysorozat: 1., Az ügyrend-javaslat. 2., El-
nöki előterjesztés a tanszermuzeum és »Ott-
hon« elhelyezése tárgyában. 3., Elnöki előter-
jesztés tanszerkiállítás rendezésének tanulmá-
nyozással, és az illetékes tényezők megkeresé-
sével előkészítése iránt. 4., Megalakulás. Deb-
reczen, 1893. Ápril. 2. E ö t v ö s K á r o l y
Lajos id. elnök.

*** Eljegyzés.** Kenessey Antal végzett gaz-
dász, uradalmi gazdatiszt, eljegyezte Szath-
máry Emma kisasszonyt, Szathmáry Mihály-
nak, az István-malom könyvvivőjének szép és
kedves leányát. Áldás és boldogság kísérje az
ifjú pár frigyét!

*** A husvét ünnepe** izraelita polgár-
társainknál 8 napig tart, úgy, hogy az első
két nap az utolsó kettővel főünnepe, a közbe-
eső napok pedig munkának is szentelhetők.
Tartják az Egyiptomból való felszabadulás em-
lékére s a »kovászatlan kenyér ünnepe«
nevezik ők maguk, mert tudvalevőleg a siet-
tetett kivonulás miatt azon időben kenyérök
meg nem kelhetett, s emlékjelül ezen 8 napos
ünnepeit a kovászatlan kenyér élvezése is
fennmaradt. Az első 2 nap szombaton és va-
sárnap folyt le, jelenleg a 4-ik napot ülik. A
2-ik napon, vasárnap Krausz Vilmos s
főrabbi gyönyörű alkalmi beszédet mon-
dott, melynek a l a p e s z m é j e az volt, —
hogy nem szabad elfeledni egy nemzetnek sem
regi szomorú sorsát, nem kell elfelednie azon
időt, midőn »rabszolgák valánk«, mert amely
nép azt elfeledi büszkeségében, nem érdemi
meg a szabadságot. A nagytudomány lelkész
beszédre a hívek általános tetszésével talál-
kozott.

*** Az újság.** A nagy közönség előtt fe-
lette titokzatos dolog az, miként készül az új-
ság, a mely minden reggel hiven elmondja
neki, hogy mi történt a kerek világban. Szom-
maházy István, a jeles tárczairó vállalkozott
arra, hogy kielégítse a közönség kíváncsiságát
és egy csinos kötetben, érdekesen s elmesél-
emondja, miként készül az újság, kik írják az
újságot és hogyan írják azt. Egyes fejezetei-
ben külön-külön foglalkozik a szerkesztőkkel,
segédszerkesztőkkel, tárczairókkal, újdondá
szokkal, még a könyvomatásokról sem fele-
kezve meg. »Az Újság« a czime e kötetnek, a
mely a Pesti Napló husvétü melléklete gyanánt
jelent meg.

*** Elöljáró.** A debreczeni kir. tör-
vényeszk elnöke a vezetése alatti kir. törvény-
széknél alkalmazott Májba Sándor II. oszt. hi-
vatalszolgálat. I. oszt. hivatalszolgálat léptette elő.
*** A fűzesabonyi pályaház.** A fű-
zesabonyi vasúti állomáson most építik az új
pályaházat, mely a tervezet szerint száztíz-
ezer forintba fog kerülni s hasonlítani fog a
budapesti központi pályaházhoz, azzal a kü-
lönséggel, hogy a vonat megálló helyén nem
iesz meg az üvegtetőzet.

Ezer ügyvéd. A budapesti ügyvédi kamara
tagjainak a száma a mult héten kerek ezerre emel-
kedett. Ennek a milleniumi momentumnak az alkalmá-
ból egy ügyvédi szaklap érdekes statisztikai kimu-
tatást közöl. Az ezer ügyvéd közt van:
Országgyűlési képviselő 40
Fővárosi bizottsági tag 32
Tartalékos katonatiszt 71
Népfelkelő tiszt 30
Lapszerkesztő 12
Szakiró 22
Hírlapíró 13
Szépirodalmi író 12
Színműrő 3
Zongoraművész 1
Festőművész 1
Konzul 1

*** Lehel szobra.** A jászberényiek moz-
galmat indítottak meg az iránt, hogy a millen-
ium alkalmából emeljenek szobrot Lehelnek,
a kürtös magyar vitéznek. A szobrot Jászbe-
rényben állítanak fel, de a város lakossága
reményli, hogy az eszmét nem csak a város,
hanem az ország is magáévá teszi és megva-
lósításában közreműködik.

*** Titkos rendőr.** Szentkúri a
büdzentmihályi rabló gyilkosság egyik szá-
replője, itt csatangolt ünnepek előtt a város-
ban, titkos rendőrnek adva ki magát. A rend-
őrség elfogta a csalót s az ünnepekre 3 napra
lepecintezte.

Új magyar ipar. Hazánkban a cze-
mentlapok gyártása egy eddigelő igen fiatal
és kevésbé kifejlett iparág. Annál örövendete-
sebb dolog, hogy hazánk fővárosában egy oly
gyártelep létesült, a melynek termékeit még a
külföld is dicsekedőleg méltatja és mely ennélf-
ogva kiválóan alkalmas arra, hogy a külföldi
versenyt e téren kiszorítsa. Ezen ipartelep a
Kondor testvérek magyar közönségügyi cze-
ment- és mozaiklap gyára Budapestén, a mely-
nek készítményei élénk színházak és magas
keménységű fokok által tüntet ki. A modern
technika legnagyobb színvonalán álló gyár
nagyszerű géptelppel rendelkezik, a melyből
különösen kiemelendő a csiszológép
és maganyomású sajtó. A Kondor testvérek
gyártelepe a brüsseli művészeti és tudomá-
nyos kiállításon a szalagon függő arany érem-
mel, a velsi kiállításon pedig diszoklevéllel
tüntetett ki. Ez ipartelep kétség kívül be-
csületére válik szépen fejlődő hazai iparunk-
nak. (165.)

*** Elveszett egy régi arany- és ezüst**
pénzkezből összeállított karperecz a Margit
fűrdőtől a péterfia utcazi gyógyszeráriig. Meg-
találója jelentkezék M á r t o n Imre ügyvédi
irodájában, hol illő jutalommal részesül.

Irodalom és művészet.
Irodalmi pályázat. Az Eperjesi
Széchenyi-kör 1893. évi márczius hó 24-én
tartott igazgató-választmányi ülésében elhatá-
rozta, hogy nyit irodalmi pályázatot hirdet.
A pályázat feltételei a következők: 1. Kiván-
tatik egy ismeretterjesztő, szabadon választott
tárgy, könnyed tárczaszerű módon megirt,
felolvasásra szánt irodalmi mű, a melynek
előadása nem vesz több időt igénybe 30, azaz
hármincz elsőpercznél. 2. A pályadij (Uhlarik
Mátyás adományából) 100 frank aranyban,
mely a viszonylag legjobb pályaműnek okve-
tetlenül ki fog adatni. 3. A pályamunkák ide-
jelen kézzel leírva s a szerző nevére rejtő jel-
legű levélkékkel ellátva, folyó évi szeptember
hó 15-éig bezárólag nyújtandók be az Eper-
jesi Széchenyi-kör titkárnál. A pályaművek
megbírálatát az igazgatóválasztmány — az
alapszabályok értelmében a magyar irodalmi
szakválasztmányra bízta. 4. A jutalmazott pá-
lyaműnek jellegű levélkéje az ősi közgyűlés
alkalmával fog felbontatni. Eperjesen, 1893.
évi márczius hó 31-én. L é v a y István s. k.,
a magyar irodalmi szakválasztmány elnöke,
előnk helyettes. L a t k ö c z y Mihály s. k.,
titkár.

Az új szerkesztő. Dr. Váradi Antal
kezébe átment »Ország-Világ« husvétü száma,
fényes kiállításban, új, eredeti, rendkívül ér-
dekes képekkel, a legnagyobb írók tollából
eredő változatos, gazdag és becses tartalom-
mal jelent meg. Hamarjában nem tudunk rá
példát, hogy képes hetilap ily hirtelen, mond-
hatók egyszerre alakult át a legfényesebb és
költségesebb kiállításúvá, s gazdag tartalmúvá,
a mit bizonyít az új, és husvétü számban a
szerkesztő, Váradi Antal szép husvétü költe-
ményén kívül (melyet illusztrálva közöl.) Be-
niczkyné-Bajza Lenkétől, Herczegh Ferencztől,
Kozma Andortól, Szűry Dénesztől, Hegedűs Ist-
vántól, stb. vannak érdekfeszítő, becses iro-
dalmi közlemények, versek, regények. A ze-
neművészeti cikk id. Ábrányi Kornél, a szín-
házi kritika pedig a szerkesztő tollából került
ki. Képeinek elég tárgyat említenek, hogy
kiváló érdekességükkel azonnal szemünkbe tűn-
jék. — Igy Wekerle miniszterelnököt dolgozó
szobájában, Jókai Mór iroasztala előtt, P.
Márkus Emiliát szalonjában fényképeztette le

a szerkesztő, s ezen, úgy mint a többi képek
kivitele művészi reprodukcióra vall. A lapnak
igen diszes új czimlapja van, Jankó János
tervezte után, melyet Morelli Gusztáv, jeles mű-
vészünk metszett fába. A lap élén Gróf Ap-
ponyi, Herczegh Ferencz, Szűry Dénes, Hegedűs
István és Kozma Andor arcképei van-
nak. Az új czimkép meglepő szépen ábrázolja
a haza nemtőjét, kinek körébe a nemzet s
nép sereglik. E lap minden ház asztalának di-
széese s minden család örömeire szolgálhat. —
Előfizetési ár: negyedévre 2 frt, félévre 4 frt,
melyet a szerkesztő nevére, Dr. Váradi Antal-
nak, (Kerepesi-ut 1-ső szám alá) kell be-
küldeni.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Nyilt-tér. *)
A budapesti egyetem bel- és ideg-
kórodájának volt orvosa
Dr. Komáromy Sándor,
a belső és idegbetegségek külön orvosa.
Rendel: d. e. 8—9-ig.
Lakik: Kis-Várud-utca 2094.
(79.) Széll-ház, 1-ső emelet.
*) E rovathatn közlöttekért nem vállal felelős-
séget a Szerk.

KASZANYITZKY ENDRE
előbb Kuhinka István K.
Debreczen, főpiacz 1900.
Ajánlja a legnagyobb választékkal újonnan berendezett
üveg, porcellán, lámpa,
berndorfi alpacca, chinaezüst evőeszközök
S KONYHAESZKÖZÖK
NAGY RAKTÁRÁT.
Üveg, ivó és liqueur készletek,
porcellán, evő, kávé, feketekávé, tea és mosdó-készletek,
Brünnert, Ditmár s hazai gyártmányu
ASZTALI- és FÜGGŐLÁMPÁK
nap. meteor és villámegőkökrel,
gyári árak és pontos kiszolgálás mellett.
Árjegyzékek ingyen és bérmetve.
Vidéki megrendelések a legnagyobb figye-
lemmel teljesítetnek.

**Nyereménytulajdonosok
kerestetnek:**
Gazdátlan
20 millió frt
hever eddig még fel nem vett sorsjegy fő- és mellék-
nyereményekben. A Telegraph sorsolási lap szer-
kesztősége vállalkozott arra, hogy az illető mit sem
sejtő tényleges birtokosokat felkutassa és őket a
nyeremények birtokosává tegye. A sorsjegybirtokosok
kértnek, hogy sorsjegyeik minőségét sorozatait és
számait a »Telegraph« szerkesztőségével saját érde-
kükben is levélileg közölni sziveskedjenek, hogy az
illető nyeménytulajdonosokat ily módon felfedezhes-
se. — Előfizetési ár a »Telegraph« című hatodik évfolyam-
ban megjelenő hiteles sorsolási lapra
egész évre
csak egy forint.
Előfizetőinek még egy nagyszerű előnyt is nyújt,
t. i. évenként
20 drb
Jószív-sorsjegyet
sorsol ki előfizetői között,
mely sorsjegyek negyedévenként sorsoltnak ki és
20.000, 30.000, 40.000 koronás főnyereményekre
játszanak és egy nyeményenl okvetlenül kisorsol-
tatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem
fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. Április 1-éig elő-
fizetők résztvesznek már az 5 darab Jószív-sorsjegy
kisorsolásában és szótosztásában. — A »Telegraph«
sorsolási közlőny kiadó hivatala, Budapest, Váci-
körút 43. (141.) a.

